

תדרוך

חובה לראות:

תל-אביב: זקוף תיאון, נרדפי החוק, ז'אן דה פלורט, חימו מלך ירושלים, מטאל ג'אקס, החנות מעבר לפינה.
ירושלים: מטאל ג'אקס, חימו מלך ירושלים, לא שם זין, ז'אן דה פלורט.
חיפה: מטאל ג'אקס, נרדפי החוק.

תל-אביב:

*** **נרדפי החוק** (לב 3, ארצות הברית, חיפה) — מסע של שלושה תלויים בביצוע לואיזיאנה. בניני משגע, עוזרים לו תום וייס וג'ון לורי. הרעיון של ג'ים ג'ארמוש.
*** **זקוף תיאון** (מוס'און, אונליה) — הקולנוע הבריטי בשיא המקצועיות שלו, בימוי, מיסחק ומעל לכל — תסריט מכריע, סטיפן פריס מלקה את תאצ'ר דרך אנלוגיית אורטון ומאהבו, שרצה וגם התאבד.
* **חימו מלך ירושלים** (לב, ישראל).

שחקנים אולדמן ומולינה אורטון נגד תאצ'ר

שחקנית שון יאנג ס'א'א'י נגד ק.ג.ב.

מוצג גם באורזון ירושלים) — לא מושלם אבל נסיון מרתק להתמודד עם רגשות בלחץ והמשיכה אל הכאוב, האומלל והפגום.

*** **החנות מעבר לסינה** (חן 3, תל-אביב, מוצג גם בסביון — חיפה, ארצות-הברית) — לוביטש לא מתיישן, מי שלא ראה, לא ראה קולנוע מימיו. גם חכם, גם מצחיק, גם מכריע. גם — כשג'יימס סטיוארט היה צעיר.

*** **מישפחת המלוכלכים** (סינמה 2, תל-אביב, איט'יה) — אטורה סקולה ישן וטוב להשלמת האינפורמציה למי שרואה, ראה או יראה את המישפחה החדש שלו. זהו סקולה חד יותר וחותר בבשר החי. מישפחה של פאראזיטים דוחים. מכוערים, רעים וברברים בשילטונו של אב העולה על כולם (נינו מאנפרדי).

ירושלים:

*** **מטאל ג'אקט** (אורניל, ארצות הברית, מוצג גם בחן בתל-אביב) — כל מחלות הרוח של אמריקה דרך מיבחר של מארינס, וייטנאם באולפן. ציניות בעידן קולנועית מכריעה של סטנלי קובריק.
* **ללא מוציא** (לימור, ארצות-הברית) — מותחן עם סכסאפיל בנוסח הוליווד — שון יאנג כנערית-בילוי לחלונות הגבוהים, קווין קוסטנר, הכוכב החם ביותר של הוליווד (ראה בעמוד הבא) וג'ון הקמן, הכוכב האמין ביותר בהוליווד. הסיפור אמין הרבה פחות.

עדנה פיינר

שתיקתו העיפה של משורר

מגדל הדבורים (לב, תל-אביב, יוון) — אם להפשיט את הערה מן הדבש, הרי שהסיפור במערומיו נסב על מגדל-דבורים בסתיו חיון, העוזב את כפרו, מישפחתו ורעייתו ויוצא לנדוד בדרכים עם כוורתיו. הוא עושה כך אחרי שבתו הצעירה נישאה והבית התרוקן.

אך נראה כי ההחלטה לפרוש מן הקן גמלה בו זה מכבר. הוא אינו מתלבט, אף שאינו יודע לאן מועדות פניו. הוא יוצא בשביל המרחים, ונע בו כאחת הדבורים בעיקבות ניוחיו האביב, זוהי סידרה ארוכה של מפגשים עם נופים ואנשים, נסיונות לדבוק בנעורים, לשתות בשארית-הכוח עסיסו של פרח צעיר ולהתרפק על העבר.

נראה כאילו זהו מסעו של האיש אל מותו. וכשבסופה של הדרך הוא מבעיר את כוורתו ונדמה כי הוא מפקיד את גורלו בידי הדבורים, יוצאת קרן התיקוה מבין אצבעותיו של האיש החופן את האדמה בידיו הרועדות. האם הוא בוכה מתפלל או מאב את הכרתו?

תיאו אנגלופולוס, בחיר בימאי יוון, מעולם לא טרח להקל אל צופיו את מלאכת ראיית סרטיו. הוא עובד קשה ובאריכות על התיכונן ועבודת הצוות והשחקנים, וידוע כאיש ללא מפרות. את זה בדיוק הוא דורש מקהלו. הוא עומס את סרטיו בסמלים, בתנועות מצלמה אינסופיות בקפיצות בעלילה ובנדודים על פני זמנים. הוא אינו אימפולסיבי בביטוי

מאסטרויאני ורזיאני: שיח קשישים

הקולנועי, ותובע תיחכום ומאמץ אינטלקטואלי ולא פעם גם בקיאות היסטורית או פוליטית — לרוב שתייהן כאחת. הפעם ויתר על משמעות פוליטיות מפליגות, אם כי לא התאמץ מרמז אחד (סצינת הפגישה של מאסטרויאני, מגדל הדבורים, עם סרז רזיאני, חבר שחזר הביתה אחרי שנות-גלות). אם כי זהו האישי מבין סרטיו, לא ויתר על הערות לגבי האמן ויצירתו, האמן ושתיקתו, האמן ועייפותו.

ההיסטוריה משתעלת

את אני והמהפכה (תכלת, תל-אביב, הונגריה) — גם זה כקודמו (ראה שרון עליון — מגדל הדבורים) הוצג בפסטיבל חיפה, וגם הבימאי

שלו, פטר גארדוש, התארח בישראל. לעומת אנגלופולוס המתוחכם, הלוקח את עצמו ואת סביבתו ברצינות תהומית ומייגעת, גארדוש הוא אמן המינימליסטי, רה, מלא הומור, פתוח, ושוף לסיפור פשוט וקוריוזלי כמעט, אפילו כשהוא עוסק באחת המורסות הפתוחה עדיין בחייו ובחיי ארצו.

שעלת הוא שם הסרט במקור, וחבל שמישקולי הפצה נבחר לו שם אחר. הוא מספר את סיפורה של שנת 1956 דרך חור-המנועול. המלצים הם שני ילדים, טומי בן ה-10 ואנה מאריה בת ה-8, ומחלת-הילדים המפורסמת. באה להורות על המשמעות וההשפעה העמוקות, שהותירה מחלת-ילדות זו על דור בני ה-40 בהונגריה, שהיו ילדים בזמן שהטנקים הרוסיים שעשו בבודאפשט.

גארדוש שייך בדיוק לאותה שיכבת-גיל, ואין זה מיקרה שבוחר בסינון המשל הנוסטאלגי העוקצני כדי להביט אחורה בסידרה של סימני-שאלה.

טומי ואנה-מריה עושים אומנם חגיגה כשהלימודים מושבתים עקב העוצר, אבל זוכים להכיר צדדים חדשים בסביבתם ובעולמם. הם רואים כיצד המבוגרים מתרוצצים כעכברים ממוחדים ושמורים על רכושם. הם מגלים כי לאם יש

אסתר קארץ' וגוידית הרנאדי: הסתרת האימה

מאהב בסתר. ואילו האב, חסר עמוד-השידרה והבורח לחלומות-שווא, חסר יכולת לעמוד מול המציאות. הם רואים את הסבתא, סולידית וממוכחת, שאין לה כבר מה להפסיד. הם רואים את המוות, בלי אזהרה מוקדמת, תוך כדי מיסחק — פעם כששרת בית-הספר, האיש השנוא והנורא, נמצא נקוב-כדורים, ובפעם אחרת, כשאחד מחבריהם חדל לנשום. הכל תוך כדי חיוך.

מונטנגרו מאבד את גבריותו

יופיו של החטא (פאר, תל-אביב, יוגוסלביה) — זו הפעם השנייה ש'הקולנוע היוגוסלבי מאפשר לנו הצצה לנישמות החשוכה של מוני סנגרו, ארץ הררית צחיחה ונוקשה, הנשלטת עדיין בידי מסורות קשוחות ואמות-מוסר של ימי-הביניים.

דושאן מאקאבייב ניצל אותן כדי להפגיש אותו עם אשה אמריקאית, סמל חברת-השפע המערבית, הנמשכת אל ה'פרימיטיבי והאפל שביצר-האדם, שאותם היא מוצאת ב'מהגרים ממונטנגרו. זיווקו ניקולץ' מראה בשרט זה את הצד השני של אותו מיפגש-תרבותי: כפריים ממונטנגרו המוגשים את התרבות המערבית החדשה ככפרי-יוגוסלבים שעל חופי-התיירות של דרום-יוגוסלביה.

הסיפור: לוקה (מיודראג קאראדג'יק) נושא לאשה את יאליקה (מירה מורלאן, הזכורה לטוב ממסע-עסקים של אבא), תחת עינו הפקוחה והקורצת של הסנדק הממוקם ג'ורג' (מיטר בזוביץ'). לאותו סנדק יש עסקים פורחים לאורך החוף: מושבות נוסיעים, שהממשלה מעוניינת לפתחן כעסק מיסחרי משגשג.

וג'ורג' מספק להם כוח-עבודה צעיר ופולקלוריסטי. אלו הם בני-הרים נבערים-מדעת ותמימים עד כדי טימטום, שנשו-תיהם, הנשדות מתמימותן על-ידי תיירים מיוחמים ונטולי רסן, מתאימות עצמן מהר לדרישות הזמן החדש.

היסטואציה הקומית מתבקשת מאליה: הזוג מוכה בהלם

פטאר בזוביץ ומירה פורלך: נזירה — נודיסטית

נוכח רוח-החופש. האשה התמימה, הלבושה כנזירה, מתעמתת עם הסביבה החדשה שרויה תחילה בהלם מוחלט. אחרי כך מתגלות כל נימי נפטה הרדומים בעזרתו של זוג בריטי, האשה, שבעלה התמים עדיין מכסה את פניה בלילות בסמרטוט שחור, לבל תחזה חלילה במעשה השפל שהוא מעולל בה, פוקחת עיניים עד מהרה, ומגלה שאין כל רע בשיחור-איברים בשניים, ועדיף אפילו בשלושה, וכי היס הכחול אינו מסמיך כלל נוכח אהבה חופשית.